Tuomas Ojanen
14.4.2025

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle

KAA 1/2025 vp Elokapina määrättävä lakkautettavaksi

Pääasiallinen sisältö

1. Kansalaisaloitteen muotona on "Ehdotus lainvalmisteluun ryhtymisestä".
2. Aloitteen sisällön mukaan ympäristöjärjestö Elokapina "tulee määrätä välittömästi lakkautettavaksi ja Elokapina tulee määritellä järjestäytyneeksi rikollisryhmäksi tuomioistuimen toimesta." Aloitteen mukaan "(m)yös Elonvaalijat ry tulee lakkauttaa välittömästi ja poistaa yhdistysrekisteristä." Lisäksi aloitteen mukaan rikoslakiin "tulee lisätä pykälä, jossa rikollisen toiminnan rahoittaminen on kriminalisoitavaa."
3. Aloitetta tai oikeamminkin aloitteita perustellaan ennen muuta sillä, että "Elokapinan kansalaistottelemattomuus on mennyt viime aikoina todella pahasti yli ja alkuperäinen tarkoitus toimia ympäristön hyväksi on jäänyt rikollisen toiminnan varjoon. Yhteiskunta ei voi hyväksyä rikollista toimintaa ja katsoa asioita sormien läpi "ilmastohätätilan" vuoksi."

Arvioinnin lähtökohtia

Yleisesti kansalaisaloitteista

4. Perustuslain 53 §:n 3 momentin mukaan vähintään viidelläkymmenellätuhannella äänioikeutetulla Suomen kansalaisella on oikeus tehdä eduskunnalle aloite lain säätämiseksi sen mukaan kuin lailla säädetään. Perustuslain 53 §:n 3 momentin mukainen toimeksianto säätää kansalaisaloitteesta lailla on toteutettu kansalaisaloitelailla (12/2012), jossa säädetään kansalaisaloitteen tekemiseen liittyvistä menettelyistä.
5. Kansalaisaloite on kansalaisten valtiollisen tason vaikuttamiskeino, joka tarjoaa äänestäjille mahdollisuuden vaikuttaa suoraan poliittisen päätöksenteon asialistaan ja saada aloitteensa eduskunnan käsiteltäväksi. Kansalaisaloite tuo hallituksen esityksiin ja kansanedustajien lakialoitteisiin pääasiallisesti perustuvan eduskunnan lainsäädäntötyön oheen uuden kansalaisyhteiskunnan aktiivisuuteen nojaavan tavan saada lainsäädäntöasia vireille eduskunnassa. Kansalaisaloite voi toimia kanavana avata kansalaiskeskustelua ja nostaa uusia kysymyksiä poliittisen keskustelun kohteeksi. (ks. PeVM 9/2010 vp, s. 9/II, PeVM 6/2011 vp, PeVL 41/2017 vp ja PeVM 10/2021 vp, kappale 2).
6. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansalaisaloite täydentää ensisijaisena pidettävää edustuksellista järjestelmää. Eduskunnan lainsäädäntötyö perustuu pääasiallisesti hallituksen esityksiin ja kansanedustajien lakialoitteisiin, mutta kansalaisaloite tuo näiden oheen uuden kansalaisyhteiskunnan aktiivisuuteen nojaavan mahdollisuuden saada lainsäädäntöasia vireille eduskunnassa. Kansalaisaloite voi toimia myös

kanavana avata kansalaiskeskustelua ja nostaa uusia kysymyksiä poliittisen keskustelun kohteeksi (ks. PeVM 10/2021 vp, kappale 2, PeVM 9/2010 vp, s. 9/II, PeVM 6/2011 vp ja PeVL 41/2017 vp).

7. Perustuslakivaliokunta on lisäksi korostanut, että kansalaisaloitteisiin tulee myös eduskuntakäsittelyssä suhtautua myönteisesti. Niiden käsittely ei toisaalta myöskään saa olla kritiikitöntä. Esimerkiksi selvästi perus- ja ihmisoikeuksien vastaiset aloitteet ovat valiokunnan mielestä perusteltua jättää valiokunnissa käsittelemättä, vaikka ne muodollisesti saataisiinkin eduskunnassa vireille (PeVM 10/2021 vp, kappale 3, ks. myös esim. PeVM 6/2011 vp).
8. Perustuslain 53 §:n 1 momentissa säädetään aloitteen kohdentumisesta lainsäädäntöasioihin. Kysymys on kansalaisten oikeudesta tehdä aloite lain säätämiseksi jostakin asiasta. Aloitteessa voi olla kyse voimassa olevan lainsäädännön muuttamisesta tai kumoamisesta taikka kokonaan uuden lain säätämisestä jostakin asiasta. Lainsäädäntöasioihin kohdentumisen lisäksi aloiteoikeudelle ei ole asetettu muita sisällöllisiä rajoituksia (PeVM 10/2021 vp, kappale 1, ks. myös esim. PeVM 10/2021 vp, kappale 1, ks. myös HE 60/2010 vp, s. 40/II).
9. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin katsonut lain säätämistä Malmin lentokentästä koskevasta kansalaisaloitteesta, että siinä perustuslakivaliokunnan ”keskeinen ratkaistava kysymys on, voidaanko kansalaisaloitteessa tarkoitetulla poikkeuksellisella tavalla säätää lailla kunnallisen kaavoituksen piiriin kuuluvasta asiasta. Kysymys on siitä, miten valtiosääntöoikeudellisesti on arvioitava ehdotusta, jossa yleisen lain sijaan ehdotetaan säädettäväksi yksittäisen hallintoasian ratkaiseva erityislaki asiassa, joka lähtökohtaisesti kuuluu kunnallisen itsehallinnon alaan. Kaavoituksen sisällöstä päättäminen lukeutuu toimeenpanovallan alaan. Asia on tältä osin merkityksellinen myös vallanjakoa koskevan perustuslain 3 §:n kannalta.” (PeVL 41/2017 vp, s. 2-3). Perustuslakivaliokunta katsoi, että kyseinen kansalaisaloite merkitsi ”lainsäädäntövallan käyttämistä asiassa, jonka vakiintuneesti on katsottu kuuluvan kunnan käyttämän hallinnollisen päätösvallan piiriin. Aloite merkitsisi yksittäisen kunnan jo käyttämän päätösvallan korvaamista säädettävällä lailla maankäytön suunnittelua koskevassa konkreettisessa kaava-asiassa ja siihen liittyvissä ympäristölupa-asioissa ja rajoittaisi myös merkittävästi Helsingin kaupungin oikeutta vapaasti käyttää tai muutoin määrätä omaisuudestaan.” PeVL 41/2017 vp, s. 3). Perustuslakivaliokunta myös katsoi, että kansalaisaloitetta ”voidaan perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan oikeutetusti arvostella siitä, että siinä lainsäädäntövaltaa käytetään yksittäisen asian ratkaisemiseksi.” Valiokunta myös totesi, että ”(v)aliokunnan käytännössä lain yksittäistapauksellisuuden ei ole kuitenkaan katsottu merkitsevän suoranaista ristiriitaa perustuslain kanssa. Tätä käsitystä tukee perustuslain 2 §:n 1 momentin korostama eduskunnan asema ylimpänä valtioelimenä (ks. HE 1/1998 vp, s. 73)” (PeVL 41/2017 vp, s. 4).
10. Myös lausunnossaan PeVL 19/2008 vp hallituksen esitykseksi laiksi *Jokelan* koulukeskuksessa sattuneiden kuolemaan johtaneiden tapahtumien tutkinnasta (HE 51/2008 vp) perustuslakivaliokunta totesi, että ”yksittäistapauksellisten lakien säätämistä on syytä pyrkiä välttämään.”

11. Aloitteen arvioinnissa on myös otettava huomioon, että sekä Poliisihallitus että valtakunnansyyttäjä ovat verraten äskettäin todenneet, ettei lainmukaisia perusteita vaatia Elokapinan lakkauttamista ole. Tässä yhteydessä on myös todettava, että koska lainsäädännössä on perustuslakivaliokunnan mielestä yleisesti syytä pyrkiä johdonmukaisuuteen ja vakauteen (ks. PeVL 1/2017 vp, s. 2) ja koska kansalaisaloite koskee lainsäädäntöasioita, ei toimeenpanovallan käytössä tehtyjen päätösten muuttaminen kansalaisaloitteen keinoin sovi luontevasti kansalaisaloiteinstituution tarkoitukseen (ks. PeVL 41/2017 vp, s. 4).
12. Kansalaisaloitteiden käsittelemisestä eduskunnassa on todettu, että eduskunnalla on velvoite ottaa perustuslain ja kansalaisaloitelain mukaiset edellytykset täyttävä kansalaisaloite käsiteltäväkseen. Aloitteen hyväksyminen samoin kuin mahdolliset muutokset aloitteeseen ovat eduskunnan päätäntävallassa (PeVL 41/2017 vp, s. 5, ks. myös HE 46/2011 vp; HE 60/2010 vp, s. 40).

Aloitteen arviointia

13. Nyt arvioitavassa kansalaisaloitteessa ehdotetaan ”Elokapinan määräämistä lakkautettavaksi” sekä Elokapinan määrittelemistä ”järjestäytyneeksi rikollisryhmäksi tuomioistuimen toimesta.” Aloitteen mukaan myös ”Elonvaalijat ry tulee lakkauttaa välittömästi ja poistaa yhdistysrekisteristä.” Lisäksi aloitteen mukaan rikoslakiin ”tulee lisätä pykälä, jossa rikollisen toiminnan rahoittaminen on kriminalisoitavaa.”
14. Arvioitava kansalaisaloite on erityisen merkityksellinen vallanjakoa koskevan perustuslain 3 §:n kannalta (vrt. myös PeVL 41/2017 vp, s. 2-3). Kansalaisaloite merkitsee lainsäädäntövallan käyttämistä sellaisissa yhdistyksen lakkauttamiseen/yhdistysrekisteristä poistamiseen liittyvissä asioissa, joiden vakiintuneesti on katsottu kuuluvan viranomaisille (syyttäjä tai Poliisihallitus)[1] kuuluvan toimeenpanovallan ja tuomioistuimille kuuluvan tuomiovallan piiriin, kuten korkeimman oikeuden ennakkopäätös KKO 2020:68 havainnollistaa. Sama voidaan todeta aloitteesta siltä osin kuin siinä on kysymys Elokapinan määrittelemistä ”järjestäytyneeksi rikollisryhmäksi tuomioistuimen toimesta”, koska myös tältä osin aloite merkitsisi lainsäädäntövallan käyttämistä yksittäisen asian ratkaisemiseksi, joka kuuluu tuomioistuimille kussakin yksittäistapauksessa *in casu*. Kaikkiaan kansalaisaloite merkitsisi sellaista ”yksittäistapauksellisten lakien säätämistä”, jota on perustuslakivaliokunnan mielestä ”syytä pyrkiä välttämään”, vaikkei yksittäistapauksellisuus merkitse valiokunnan mukaan ”suoranaista ristiriitaa perustuslain kanssa.” (PeVL 41/2017 vp, s. 4, ks. myös PeVL 19/2008 vp).

[1] Yhdistyslain 43 §:n 1 momentin mukaan yhdistyksen kotipaikan alioikeus voi syyttäjän, Poliisihallituksen tai yhdistyksen jäsenen kanteesta julistaa yhdistyksen lakkautetuksi.

Tapauksessa KKO 2020:68 Poliisihallitus[2] oli vaatinut *Pohjoismainen vastarintaliike* -nimisen rekisteröimätön yhdistys (jäljempänä PVL) julistamista lakkautetuksi sillä perusteella, että yhdistys toimii olennaisesti vastoin lakia ja hyviä tapoja. Korkein oikeus katsoi, että yhdistys toimi olennaisesti vastoin lakia, minkä vuoksi se oli lakkautettava. Korkein oikeus katsoi lisäksi, että yhdistyksen toiminta ei nauttinut sananvapauden eikä yhdistymisvapauden suojaa, sillä yhdistyksen toiminta on luonteeltaan näiden vapauksien väärinkäyttöä.

Helsingin hallinto-oikeuden 29.1.2026 ratkaisussa (HelHO:2026:1) oli kysymys rikosasiasta, jossa oli muun ohella koski yhdistyslain 62 §:n rangaistussäännöksen tulkintaa. Hovioikeus katsoi, että rangaistavaa oli sen yhdistyksen toiminnan jatkaminen, joka oli lakkautettu. Koska rangaistussäännöksellä puututaan yhdistymisvapautta ja sananvapautta koskeviin perusoikeuksiin, hovioikeus katsoi tämän puoltavan rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen ohella kyseisen säännöksen tarkkarajaista tulkintaa. Hovioikeus katsoi, että rekisteröimättömän yhdistyksen toiminnan tosiasiallinen jatkaminen toisen rekisteröimättömän yhdistyksen nimissä voidaan katsoa laittoman yhdistystoiminnan harjoittamiseksi. Tällöin yhdistysten toiminnan tuli kuitenkin olla olennaisesti samankaltaista. Koska tämä oli [hovioikeudessa] jäänyt näyttämättä, hovioikeus, toisin kuin käräjäoikeus, hylkäsi syytteet laittoman yhdistystoiminnan harjoittamisesta (ei lainvoimainen).

Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätös KHO 2014:1 taas havainnollistaa sitä, että yhdistyksen merkitseminen Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään yhdistysrekisteriin on vastaavalla tavalla viranomaisille ja viime kädessä mahdollisen muutoksenhaun tuomioistuimille kuuluva, yksittäistapauksellisesti ratkaistava asia. Tapauksessa oli korkeimman hallinto-oikeuden arvioitavana, oliko Suomen kannabisyhdistyksen rekisteröinti voitu laillisesti evätä sillä perusteella, että yhdistyksen sääntöjen mukainen tarkoitus oli hyvien tapojen vastainen. Korkein hallinto-oikeus päätti ennakkopäätöksestä tarkemmin lausutuilla perusteilla, ettei hakemusta Suomen kannabisyhdistyksen rekisteröimiseksi voitu hylätä Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksestä ilmenevällä, yhdistyksen sääntöjen mukaisen toiminnan tarkoituksen hyvien tapojen vastaisuuden perusteella.

15. Perustuslain 53 §:n 1 momentissa säädetään aloitteen kohdentumisesta lainsäädäntöasioihin. Kysymys on kansalaisten oikeudesta tehdä aloite lain säätämiseksi jostakin asiasta. Aloitteessa voi olla kyse voimassa olevan lainsäädännön muuttamisesta tai kumoamisesta taikka kokonaan uuden lain säätämisestä jostakin asiasta. (PeVM 10/2021 vp, kappale 1, ks. myös esim. PeVM 10/2021 vp, kappale 1, ks. myös HE 60/2010 vp, s. 40/II). Arvioitava aloite vaikuttaa kuuluvan perustuslain 53 §:n 1 alaan lähinnä siltä osin kuin aloitteen mukaan rikoslakiin ”tulee lisätä pykälä, jossa rikollisen toiminnan rahoittaminen on kriminalisoitavaa.” Aloite ei ole tältä osin kuitenkaan toteuttamiskelpoinen ilman perusteellista jatkovalmistelua. Sitä paitsi rikoslain säännöksistä voidaan jo nyt johtaa rikollisen toiminnan rahoittamisen kielto ainakin vakavien rikosten osalta.
16. Aloitteessa perustellaan Elokapinan (ja Elonvaalijat ry:n) lakkauttamista ja Elokapinan määrittelemistä järjestäytyneeksi rikollisryhmäksi tuomioistuimen toimesta lähinnä sillä, ”Elokapinan kansalaistottelemattomuus on mennyt viime aikoina todella pahasti yli ja

[2] Annoin asiassa Poliisihallituksen pyynnöstä asiantuntijalausunnon yhdistyksen lakkauttamiseen liittyvistä kysymyksistä perustuslain ja Suomea velvoittavien kv. ihmisoikeussopimusten, erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja sitä koskevan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön, kannalta.

alkuperäinen tarkoitus toimia ympäristön hyväksi on jäänyt rikollisen toiminnan varjoon. Yhteiskunta ei voi hyväksyä rikollista toimintaa ja katsoa asioita sormien läpi ”ilmastohätätilan” vuoksi.” Aloitteen perustelut ovat ylimalkaisia ja perustavaa laatua olevalla tavalla puutteellisia. (Lisäksi on korostettava sitä, että mahdollinen arviointi Elokapinan ja Elonvaalijat ry:n lakkauttamisen edellytyksistä yhdistyslain 43 §:n 1 momentin kannalta kuuluu tuomioistuimelle sille Elokapinan ja Elonvaalijat ry:n toiminnasta esitetyn selvityksen perusteella ja edellyttäen, että tällainen asia ylipäätään tulee asianmukaisesti vireille tuomioistuimessa.)

17. Arvioitava kansalaisaloite on perustuslain 3 §:n ohella valtiosääntöoikeudellisesti hyvin merkityksellinen perus- ja ihmisoikeuksien kannalta. Perustuslain 12 ja 13 §, Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 ja 11 artikla sekä YK:n kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (KP-sopimus) 19 ja 21 artikla turvaavat sananvapautta ja yhdistymis- ja kokoontumisvapautta perus- ja ihmisoikeuksina. Perustuslain 13 §:ssä turvattuun kokoontumisvapauteen sisältyy jokaisen oikeus lupaa hankkimatta järjestää kokouksia ja mielenosoituksia sekä osallistua niihin, kun taas yhdistymisvapauteen sisältyy oikeus ilman lupaa perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan. Perustuslain 12 §:n turvaamaan sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä.
18. Koska yhdistymis- ja kokoontumisvapaus sekä sananvapaus ovat poliittisiksi luonnehdittavia perus- ja ihmisoikeuksia, niillä on vahva yhteys myös perustuslain säännöksiin kansanvallasta ja kansalaisten oikeudesta osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen. Perustuslain 2 §:n 2 momentin mukaan kansanvaltaan sisältyy yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen. Suoria ja välittömiä kansalaisosallistumisen ja -vaikuttamisen muotoja turvaavat myös perustuslain 14 §:n 4 momentin ja 20 §:n 2 momentin säännökset.
19. Kansalaisaloite ei anna asianmukaisia edellytyksiä tarkemmin arvioida Elokapinan ja Elonvaalijat ry:n toimintaa edellä selostettujen perus- ja ihmisoikeuksien kannalta. Muutoinkaan sen arviointi, missä määrin Elokapinan ja Elonvaalijat ry:n toiminnan voidaan katsoa nauttivan edellä selostettujen perus- ja ihmisoikeuksien tuomaa suojaa, kuuluisi siis tuomioistuimelle sille esitetyn selvityksen perusteella.
20. Näin ollen on mahdollista yleisellä tasolla lähinnä ensinnäkin todeta, että arvioitava kansalaisaloite tuo esiin useita valtiosääntöoikeudellisia kysymyksiä perustuslain 12 ja 13 §:ssä turvattujen, samoin kuin vastaavia ihmisoikeuksia turvaavien Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 ja 11 artiklan sekä YK:n KP-sopimuksen 19 ja 21 artiklan kannalta.
21. Selvää myös on, että yhdistyksen lakkauttaminen merkitsee hyvin syvälle käyvää puuttumista edellä selostettuihin perus- ja ihmisoikeuksiin. Perustuslain esitöiden mukaan yhdistyslain sallima yhdistyksen lakkauttaminen on vasta viimekätisesti käyttöön otettava keino yhdistyksen lainvastaisen toiminnan estämiseksi. ((HE 309/1993 vp s. 60). Perusoikeuksiin kuuluvan yhdistymisvapauden sekä muiden edellä mainittujen perus- ja ihmisoikeuksien rajoittaminen edellyttää tämän vuoksi

perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä ja huomattavan painavia yhteiskunnallisia perusteita, joita ei tule tulkita laajentavasti.

22. Lisäksi on tässä yhteydessä huomautettava siitä, että yhdistysrekisteriin merkityn Elonvaalijat ry:n lakkauttaminen merkitsisi vielä vakavampaa puuttumista yhdistymisvapauden perus- ja ihmisoikeuksiin, koska yhdistysrekisteriin merkityn yhdistyksen toimintaedellytykset ovat laajempia verrattuna Elokapinan kaltaiseen rekisteröimättömään yhdistykseen. Yhdistysrekisteriin merkitseminen tuottaa muun muassa oikeustoimikelpoisuuden, kun taas yhdistys, jota ei ole merkitty rekisteriin, ei yhdistyslain 58 §:n 1 momentin mukaan voi saada nimiinsä oikeuksia tai tehdä sitoumuksia eikä kantaa tai vastata.
23. Edelleen voidaan todeta, että perustuslain 13 §:n 1 momentti ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11 artikla antavat suojaa vain rauhanomaiselle kokoontumiselle, kuten Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11 artiklan 1 kohdasta nimenomaisesti ilmenee. Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä on myös linjattu, että esimerkiksi rikollisuuden edistämistä tai tukemista tarkoittavassa laittomassa toiminnassa ei ole kyse perustuslain 13 §:ssä turvatun yhdistymisvapauden käyttämisestä (PeVL 7/2002 vp s. 3 ja PeVL 10/2000 vp s. 3).
24. Lopuksi voidaan todeta, että kokoontumis- ja yhdistymisvapaus sekä sananvapaus eivät ole rajoittamattomia perus- ja ihmisoikeuksia. Perustuslaissa turvattujen perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten mukaan rajoituksista tulee säätää riittävän täsmällisesti ja tarkkarajaisesti lailla; niiden tulee olla hyväksyttäviä, välttämättömiä sekä oikeasuhtaisia; eivätkä ne saa ulottua perusoikeuden ytimeen. Lisäksi niiden on oltava sopusoinnussa kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa (PeVM 25/1994 vp s. 5). Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 ja 11 artiklan rajoitusperusteiden mukaan yhdistymisvapautta ja sananvapautta voidaan rajoittaa säädetyllä lailla. Rajoitusten tulee kuitenkin olla välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa esimerkiksi kansallisen tai yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi. Kuten edellä on kuitenkin jo todettu, perus- ja ihmisoikeuksien rajoitusedellytysten täyttymisen arviointi varsinkin suhteessa Elokapinan ja Elonvaalijat ry:n toimintaan ei kuitenkaan kuulu lainsäädäntöasioita koskevan kansalaisaloitteen yhteyteen, eikä käsillä oleva kansalaisaloite muutoinkaan edes tarjoa kunnollista selvitystä Elokapinan ja Elonvaalijat ry:n toiminnasta.

Yhteenveto ja johtopäätös

25. Edellä esitetyn perusteella arvioitavaa kansalaisaloitetta voidaan pitää valtiosääntöoikeudellisesti perustavaa laatua olevalla tavalla ongelmallisena erityisesti perustuslain 3 §:n kannalta, koska aloitteessa ehdotetaan pääosin lainvalmisteluun ryhtymisestä sellaisissa yksittäistapauksellisissa yhdistysten lakkauttamiseen liittyvissä asioissa, joista päättäminen vakiintuneesti lukeutuu toimeenpano- ja varsinkin tuomiovallan alaan, kuten edellä selostettu korkeimman oikeuden ennakkopäätös KKO 2020:68

havainnollistaa. Koska yhdistyksen ja varsinkin rekisteröidyn yhdistyksen lakkauttaminen merkitsee hyvin voimakasta puuttumista yhdistymisvapauden perus- ja ihmisoikeuteen sekä edellä selostettuihin muihin perus- ja ihmisoikeuksiin, aloite on myös lähtökohtaisesti hyvin ongelmallinen perus- ja ihmisoikeuksien näkökulmasta. Siltä osin kuin kansalaisaloitteen voidaan tulkita sisältävän lakiehdotuksen pykälän lisäämiseksi rikoslakiin rikollisen toiminnan rahoittamisen kriminalisoimiseksi, aloite ei täytä eduskunnan säätämälle laille asetettavia lainsäädäntöteknisiä ja sisällöllisiä vaatimuksia.

26. Edellä todettu huomioiden perustuslakivaliokunnan lausunnossa olisi perusteltua esittää mietintövaliokunnalle, että se lopettaisi aloitteen käsittelyn tekemättä siitä edes mietintöä.